

Witte Donderdag

Vanwege de bijzondere betekenis van deze dag vormt de gemeente straks bij het ontvangen van de communie in deze viering van Witte Donderdag een grote kring rond de altaartafel.

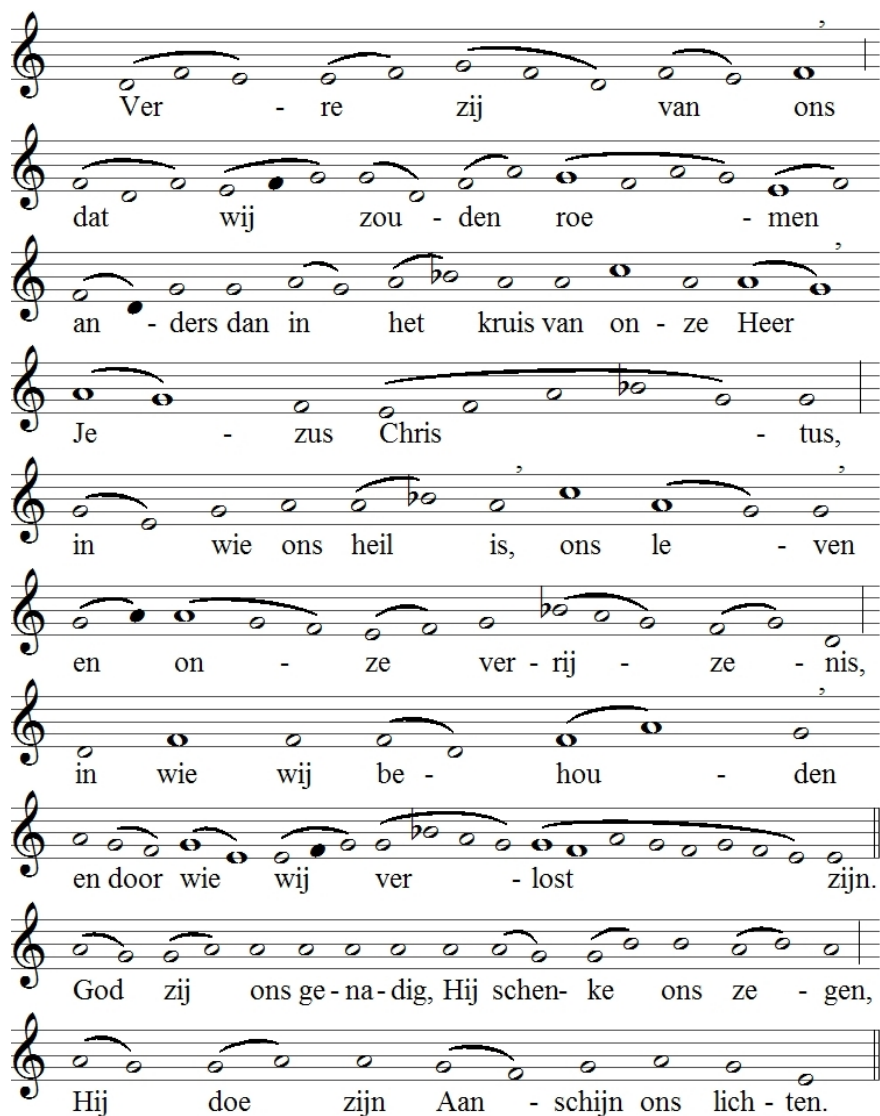
De priester gaat dan twee keer de kring rond. Om het brood uit te delen (dat gezamenlijk genuttigd wordt) en vervolgens om de kelk rond te laten gaan.

Vetgedrukte tekst wordt door allen gesproken of gezongen

Mogelijk worden er ook andere gezangen gezongen – zie daarvoor de bijlage

Openingsgezing 391

De gemeente staat op

Ver - re zij van ons
dat wij zou - den roe - men
an - ders dan in het kruis van on - ze Heer
Je - zus Chris - tus,
in wie ons heil is, ons le - ven
en on - ze ver - rij - ze - nis,
in wie wij be - hou - den
en door wie wij ver - lost zijn.
God zij ons ge - na - dig, Hij schen - ke ons ze - gen,
Hij doe zijn Aan - schijn ons lich - ten.

Inleiding en groet

Genade zij u en vrede van God onze Vader,
van Jezus Christus, de Heer en van de heilige Geest.

Amen.

Ik zal opgaan tot het altaar Gods,
tot God, die altijd weer mijn ziel met vreugd vervult.

Schuldbelijdenis

De gemeente knielt of blijft staan

† Onze hulp is in de Naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ik belijd aan de almachtige God,
voor al zijn uitverkorenen in hemel en op aarde
en voor u, broeders en zusters, dat ik gezondigd heb
met gedachte, woord en daad en in al wat ik heb nagelaten,
door mijn schuld, mijn schuld, mijn grote schuld. *) *men slaat zich hierbij
driemaal op de borst.*
Daarom vraag ik de heilige maagd Maria,
alle heiligen en u, broeders en zusters,
bij de Heer onze God voor mij te willen bidden.

**De almachtige God zij u genadig,
vergeve u uw zonden
en geleide u tot het eeuwige leven.**

Amen.

**Ik belijd aan de almachtige God,
voor al zijn uitverkorenen in hemel en op aarde
en voor u, (vader), dat ik gezondigd heb
met gedachte, woord en daad
en in al wat ik heb nagelaten,
door mijn schuld, mijn schuld, mijn grote schuld. *)
Daarom vraag ik de heilige maagd Maria,
alle heiligen en u, vader,
bij de Heer onze God voor mij te willen bidden.**

De almachtige God zij u genadig,
vergeve u uw zonden
en geleide u tot het eeuwige leven.

Amen.

De almachtige en barmhartige Heer
verlene ons kwijtschelding,
ontbinding en vergeving van onze zonden.

Amen.

Kyrie mis 9

Ky - ri - e e - le - i - son.
Ky - ri - e e - le - i - son.
Ky - ri - e e - le - i - son.
Chris - te e - le - i - son.
Chris - te e - le - i - son.
Chris - te e - le - i - son.
Ky - ri - e e - le - i - son.
Ky - ri - e e - le - i - son.
Ky - ri - e e - le - i - son.

Gloria mis 9

De gemeente gaat zitten

Glo - rie zij aan God in den ho - ge.
En op aar-de vre-de de men-sen die Hij lief-heeft.
Wij lo-ven U,
wij prij-zen U,
wij aan-bid-den U,
wij ver-heer-lij-ken U.
Wij zeg-gen U dank, want, groot is uw heer-lijk-heid.
He-re God, he-mel-se Ko-ning, God, al-mach-ti-ge Va- der.
He - re, e - nig - ge - bo - ren Zoon, Je - zus Chris-tus,
He - re God, Lam Gods, Zoon van de Va - der.
Gij die weg-neemt de zon-den der we-reld, ont-ferm U o-ver ons.
Gij die weg - neemt de zon - den der we - reld,
neem aan ons oot - moe - dig sme - ken.

Na het Gloria zwijgen orgel en klokken,
tot het eerstvolgende Gloria in de Paasnacht uitbundig klinkt

Gebed van het feest

De gemeente knielt of staat

De Heer zij met u.

En met uw geest.

Laat ons bidden.

God, wiens eniggeboren Zoon,
zoals hij de zijnen had liefgehad
hen tot het einde toe heeft liefgehad,
geef ons, bidden wij,
dat wij het geheim van zijn liefde heden zo mogen vieren,
dat wij met hem, die sterft voor onze zonden
en verrijst om onze rechtvaardiging,
in de eeuwigheid verenigd mogen worden,
onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

Eerste schriftlezing Exodus 12, 1-14

De gemeente gaat zitten

Lezing uit het boek Exodus.

De HEER zei tegen Mozes en Aäron, nog in Egypte: 'Voortaan moet deze maand bij jullie de eerste maand van het jaar zijn. Zeg tegen de hele gemeenschap van Israël:

"Op de tiende van deze maand moet elke familie een lam of een bokje uitkiezen, elk gezin één. Gezinnen die te klein zijn om een heel dier te eten, nemen er samen met hun naaste burens een, rekening houdend met het aantal personen en met wat ieder nodig heeft. Het mag het jong van een schaap zijn of het jong van een geit, als het maar een mannelijk dier van één jaar oud is zonder enig gebrek. Houd dat apart tot de veertiende van deze maand; die dag moet de voltallige gemeenschap van Israël de dieren in de avondschemer slachten. Het bloed moeten jullie bij elk huis waarin een dier gegeten wordt, aan de beide deurposten en aan de bovendorpel strijken. Rooster het vlees en eet het nog diezelfde nacht, met ongedesemd brood en bittere kruiden.

Het dier mag niet halfgaar of gekookt worden gegeten, maar uitsluitend geroosterd, en in zijn geheel: met kop, poten en ingewanden. Zorg dat er de volgende morgen niets meer van over is. Mocht er toch iets overblijven, dan moet je dat verbranden.

Zo moeten jullie het eten: met je gordel om, je sandalen aan en je staf in de hand, in grote haast. Dit is een maaltijd ter ere van de HEER, het Paasmaal. Ik zal die nacht rondgaan door Egypte, en ik zal daar alle eerstgeborenen doden, zowel van de mensen als van het vee, en ik zal alle Egyptische goden van hun voetstuk stoten, want ik ben de HEER. Maar jullie zal ik voorbijgaan: aan het bloed zal ik jullie huizen herkennen, en door dat merkteken zal de dodelijke plaag waarmee ik Egypte straf, jullie niet treffen. Die dag moet voortaan een gedenkdag zijn, die je moet vieren als een feest ter ere van de HEER. Dit voorschrift blijft voor altijd van kracht, alle komende generaties moeten die dag vieren.

Hier eindigt de schriftlezing.

Eerste Tussenzang Psalm 81 - 244

3. Dit is ingezet als een eeuwig teken,
Jozef tot een wet, toen des Heren hand
aan Egypteland machtig is gebleken.
4. God heeft ons gezegd nooit gehoorde dingen.
Heilig is 't en recht nu en te allen tijd
Hem die ons bevrijdt vrolijk toe te zingen.
8. Ik ben HIJ DIE IS: God wil Ik u wezen.
Uit de duisternis van de slavernij
maakte Ik u vrij: hebt gij nog te vrezen?

Tweede schriftlezing 1 Korintiërs 11, 23-32

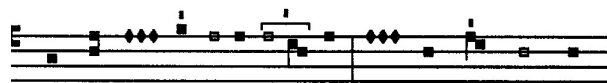
Lezing uit de eerste brief van Paulus aan de Korintiërs.

Zusters en broeders, wat ik heb ontvangen en aan u heb doorgegeven, gaat terug op de Heer zelf. In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam hij een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: 'Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.' Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en hij zei: 'Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.' Dus altijd wanneer u dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat hij komt.

Daarom maakt iemand die op onwaardige wijze van het brood eet en uit de beker van de Heer drinkt, zich schuldig tegenover het lichaam en het bloed van de Heer. Laat daarom iedereen zichzelf eerst toetsen voordat hij van het brood eet en uit de beker drinkt, want wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf. Daarom zijn er onder u veel zwakke en zieke mensen en zijn er al velen onder u gestorven. Als we onszelf zouden toetsen, zouden we niet worden veroordeeld. Maar nu velt de Heer zijn oordeel over ons en wijst hij ons terecht, opdat we niet samen met de wereld zullen worden veroordeeld.

Hier eindigt de schriftlezing.

Tweede Tussenzang Psalm 116, 10-19

Ik bleef geloven, **zelfs** toen ik **meende** *
dat ik al te zeer was vernederd,

toen ik dacht in **mijn** **verwarring**: *
"Doortrapt is heel het **mensdom**!"

Hoe kan ik de **Heer** ooit **vergelde**n *
al zijn weldaden, mij bewezen?

De kelk van het **heil** zal ik **heffen**, *
aanroepen de Naam des **Heren**;

ik zal de Heer mijn **geloften** **volbrengen** *
en heel zijn volk mag erbij zijn!

Kostbaar is in de **ogen** des **Heren** *
het sterven van zijn gunstgenoten.

O Heer, **ik** ben uw **dienstknecht**, *
uw knecht ben ik, de zoon van uw **dienstmaagd**.

Mijn banden hebt Gij losgemaakt,
ik zal U een **dankoffer** **brengen**, *
aanroepen zal ik de Naam des **Heren**;

ik zal de Heer mijn **geloften** **volbrengen** *
en heel zijn volk mag erbij zijn

in de voorhoven van het **huis** des **Heren**, *
midden in u, Jeruzalem.

Evangelie Johannes 13, 1-15

De gemeente staat op

De Heer zij met u.

En met uw geest.

Lezing uit het heilig evangelie volgens Johannes.

U, Heer, zij glorie.

Het was kort voor het *Paasfeest*. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan. Jezus en zijn leerlingen hielden een maaltijd. De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet Jezus te verraden. Jezus, die wist dat de Vader hem alle macht had gegeven, dat hij van God was gekomen en weer naar God terug zou gaan, stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om en goot water in een waskom. Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen en droogde ze af met de doek die hij omgeslagen had.

Toen hij bij Simon Petrus kwam, zei deze: 'U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer?' Jezus antwoordde: 'Wat ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het wel begrijpen.' 'O nee,' zei Petrus, 'mijn voeten zult u niet wassen, nooit!' Maar toen Jezus zei: 'Als ik ze niet mag wassen, kun je niet bij mij horen,' antwoordde hij: 'Heer, dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!' Hierop zei Jezus: 'Wie gebaad heeft hoeft alleen nog zijn voeten te wassen, hij is al helemaal rein. Jullie zijn dus rein, maar niet allemaal.' Hij wist namelijk wie hem zou verraden, daarom zei hij dat ze niet allemaal rein waren.

Toen hij hun voeten gewassen had, deed hij zijn bovenkleed aan en ging weer naar zijn plaats. 'Begrijpen jullie wat ik gedaan heb?' vroeg hij. 'Jullie zeggen altijd "meester" en "Heer" tegen mij, en terecht, want dat ben ik ook. Als ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.'

Hier eindigt de lezing van het heilig evangelie.

Opdracht van de gaven 743

De gemeente gaat zitten

Tijdens het gezang wordt er een collecte gehouden.

De gaven worden naar het altaar gebracht – ook de heilige oliën die de bisschop in deze week gewijd heeft en het vastenoffer van de parochie.

De priester maakt het brood en de kelk gereed.

Hij bewierookt de gaven, het altaar (symbool voor Christus), en de mensen.

Men staat hiervoor op

2. Zonder iets te zien is 't, dat men U ervaart.
Enkel door het woord werd Gij geopenbaard.
Leer mijn hart te luist'ren naar uw Zoon, die leeft
en niets dan de waarheid ons gesproken heeft.
Wees gegroet, Heer Jezus, die ons leidt
en geef, dat wie op U vertrouwt
zich steeds in U verblijdt.

3. Aan het kruis heeft niemand Hem als God ontmoet;
ook als mens treedt Hij ons nooit meer tegemoet.
Maar al stierf Hij, die voor mij geleden heeft,
dag op dag mag ik ervaren, dat Hij leeft.
Wees gegroet, Heer Jezus, die ons leidt
en geef, dat wie op U vertrouwt
zich steeds in U verblijdt.

4. In mijn hart heb ik voor U, Heer, plaats gemaakt,
al heb ik U niet als Tomas aangeraakt.
Toch begroet ook ik U als mijn God en Heer;
wees aanwezig in mijn leven meer en meer.
Wees gegroet, Heer Jezus, die ons leidt
en geef, dat wie op U vertrouwt
zich steeds in U verblijdt.

Bidt, broeders en zusters,
dat onze offerande aanvaard mag worden
door God, de almachtige Vader.

**De Heer neme de offerande aan uit uw handen,
tot lof en eer van zijn Naam, tot heil van ons
en van zijn gehele heilige kerk.**

Amen.

Gebed over de gaven

Geef ons, bidden wij, Heer,
dat wij steeds op waardige wijze
dit geheimenis vieren
van hem die zijn discipelen
op de dag van heden geleerd heeft
dit te doen tot zijn gedachtenis,
opdat ook wij deelachtig worden
aan de werkelijkheid van zijn verlossing.
Door Christus, onze Heer.

Amen.

Eucharistisch gebed 9

De gemeente staat op

De Heer zij met u.

En met uw geest.

Opwaarts de harten.

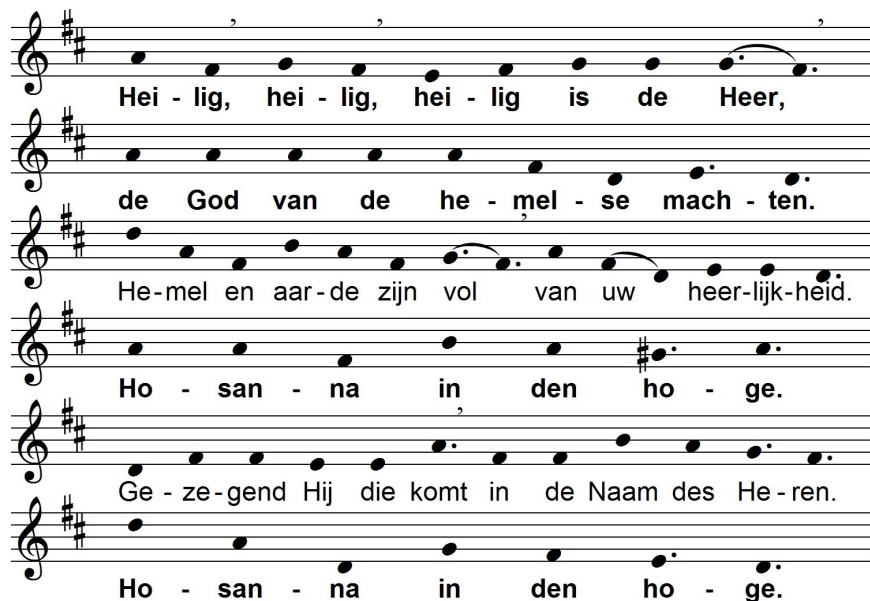
Wij zijn met ons hart bij de Heer.

Brengen wij onze dank aan de Heer, onze God.

Hij is onze dankbaarheid waardig.

Prefatie

Ja, waardig zijt Gij onze dank te ontvangen,
Heer, heilige Vader, machtige God der eeuwen,
door Christus, onze Heer.
Hij die onze schulden gedragen heeft,
hij heeft zichzelf vernederd;
onderdanig is hij geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises,
opdat wij, met U verzoend, uw liefde zouden ondervinden
en vervuld worden met een zalig hopen.
Het zij verre dan van ons in iets anders te roemen
dan in het kruis van onze Heer Jezus Christus,
door wie U de engelen loven, U aanbidden de hemelse machten.
Laat nu ook onze stemmen klinken in dit koor, wij smeken U,
opdat ook gehoord wordt onze hulde
als voor uw troon uw grote Naam beleden wordt:

De gemeente blijft staan of knielt

God, onze Vader,
wij danken U met heel ons hart:
U hebt ons tot leven geroepen,
U hebt ons bestemd voor het geluk in Jezus,
uw Zoon, onze Heer.
In hem zien wij uw goedheid en uw wil om ons allen te redden.
Hij is het verlossende woord, uw helpende hand.

Wij kunnen niet vergeten hoe hij één werd met ons in lijden en dood,
één bleef met U in overgave aan uw wil.

Onze last maakte hij tot de zijne, zijn trouw werd de onze.
Blijvend zijn wij U dank verschuldigd om hem.

Toen het paasfeest op handen was kwam zijn uur.
Hij had de zijnen in de wereld bemind;
nu gaf hij hun een bewijs van zijn liefde tot het uiterste toe.

In het bewustzijn dat hij van U was uitgegaan en naar U terugkeerde
nam hij op de avond, dat hij zichzelf vrijwillig overleverde
en om ons behoud ging lijden,

DAT IS HEDEN,
het brood in zijn handen,
hij sloeg zijn ogen op naar U, God, zijn almachtige Vader.
Hij bracht U dank, zegende het brood,
brak het en gaf het aan zijn leerlingen met de woorden:
Neemt en eet hiervan, gij allen
want dit is mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt.

Zo nam hij ook na de maaltijd de beker in zijn handen.
Hij bracht U opnieuw dank,
zegende de beker en gaf hem aan zijn leerlingen met de woorden:
Neemt deze beker en drinkt hier allen uit,
want dit is de beker van het nieuwe altijddurende verbond,
dit is mijn bloed dat voor u en alle mensen wordt vergoten
tot vergeving van de zonden.

Blijft dit doen om mij te gedenken.

Trouw aan dit woord gedenken wij Jezus Christus,
uw Zoon, onze Heer,
zijn overgave in lijden en dood,
de overwinning van zijn verrijzenis,
de glorie van zijn hemelvaart.
Vol vertrouwen zien wij uit naar zijn wederkomst in heerlijkheid.

Zend nu, Vader,
de trooster en helper in ons midden, uw heilige Geest.
Aanvaard door hem deze gaven en vervul ze van uw leven.

Wek de gezindheid van Jezus Christus in ons hart.
Sterk ons vertrouwen, verruim onze liefde.
Raak ons met het vuur van uw Geest en breng ons elkaar nabij.
Vrijmoedig in deze Geest bidden wij, U, Vader, voor uw kerk.

Bescherm haar en leid haar;
geef haar vrede en eenheid over de hele wereld.
Geef wijsheid en kracht aan onze bisschop ...
en aan allen die U als herders in uw kerk hebt aangesteld.
Gedenk in uw goedheid ook de mensen
die een bijzondere plaats innemen in ons hart
en blijf trouw aan allen die door de dood van ons zijn heengegaan.

Samen met heel uw volk,
met Maria, de moeder van de Heer,
met de apostelen, martelaren,
met de heilige ... en met al uw heiligen,
samen ook met allen ter wereld
die op U hun vertrouwen hebben gesteld,
vragen wij om uw barmhartigheid,
erkennen wij uw grootheid
en brengen wij U onze dank door Christus, onze Heer.

Door hem, met hem en in hem
is aan U, God, almachtige Vader,
in de eenheid van de heilige Geest
alle eer en glorie door alle eeuwen der eeuwen.

A - men, a - men, a - men.

U wordt uitgenodigd om (zonder boekje) naar voren te komen en in een grote kring te gaan staan rondom de altaartafel.

Het Gebed des Heren

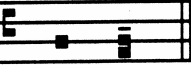
De gemeente blijft staan of knielen

Laten wij bidden tot God onze Vader
met de woorden die Jezus ons geleerd heeft:

On - ze Va-der, die in de he-me-len zijt, ge-hei-ligd
zij uw Naam, uw ko-nink-rijk ko-me, uw wil ge-schie-de
op de aar-de als in de he-mel. Geef ons he-den ons
da-ge-lijks brood, en ver-geef ons on - ze schul-den, ge-lijk
ook wij ver-ge-ven on - ze schul-de - na-ren, en leid ons
niet in be-ko-ring, maar ver-los ons van het kwa - de.

Want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.

A - men.

Het breken van het brood - Lam Gods mis 9

De gemeente blijft knielen of staan

De priester breekt het brood, terwijl koor en gemeente zingen:

Lam Gods, dat weg-neemt de zon-den der we-reld,
ont-ferm U o - ver ons.
Lam Gods, dat weg-neemt de zon-den der we-reld,
ont-ferm U o - ver ons.
Lam Gods, dat weg-neemt de zon-den der we-reld,
geef ons de vre-de.

Communie

Zalig zij, die genodigd zijn tot het bruiloftsmaal van het Lam.

Hierna zeggen allen driemaal (men slaat zich bij deze woorden op de borst):

**Heer, ik ben niet waardig, dat Gij tot mij komt,
maar spreek slechts een woord en ik zal gezond worden.**

Tot de heilige communie zijn allen genodigd die gedoopt zijn,
en met ons aan de tafel van de Heer zijn tegenwoordigheid willen vieren.

Gezang na de communie 617

1. Chris-tus, bron van kracht en le-ven, Gij, Ver-los-ser, vriend en hoofd,
Gij blijft hoop en lief-de ge-ven elk die in uw naam ge-looft;
Lam van God, aan 't kruis ge-hecht, Gij draagt 's we-relds zon-den weg.
Uit ge-na-de le-ven wij, want uw lief-de maakt ons vrij.

2. Alle sterren doet Gij stralen, maar Gij hebt, met 't vlees bekleed,
van de hemel willen dalen tot het diepst van smaad en leed.
Kruis en graf hebt Gij aanvaard; voortaan zal geen mens op aard
in zijn sterven en zijn pijn nog van God verlaten zijn.
3. Aan het kruis wordt Gij verheven: diepe duisternis daalt neer
en als Gij de geest moet geven schokt Gij heel het aardrijk, Heer.
Maar in 't licht der heerlijkheid wordt uw zegekroon bereid.
Goede koning van omhoog, dat uw Geest ons sterken moog'.

Gebed na de communie

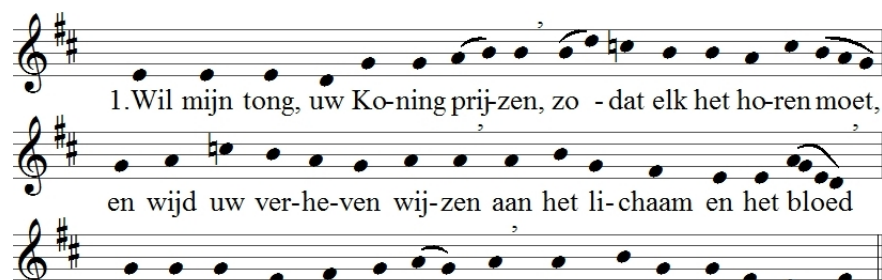
De gemeente knielt of staat

Laat ons bidden.

Gesterkt door het hemelse brood,
dat wij op onze tocht door het leven ontvangen,
bidden wij, Heer onze God,
dat wij door uw genade in eeuwigheid mogen genieten
van het feestmaal in uw rijk, waar wij mogen aanzitten
met Christus, onze Heer.

Amen.

*Hierna wordt het gewijde brood overgebracht naar het rustaltaar.
Ondertussen wordt de hymne gezongen op God die zich aan ons geeft
in brood en wijn:*

1. Wil mijn tong, uw Ko-ning prij-zen, zo - dat elk het ho-ren moet,
en wijd uw ver-he-ven wij-zen aan het li-chaam en het bloed
van uw Hei-land, die 't als spij - ze schenkt en eeu-wig le-ven doet.

2. **Hij, in ons bestaan geboren, in het diepst van onze nacht,
gaf zichzelf als zaad verloren: wat geen mensenkind volbracht
dat deed Gods Zoon, uitverkoren om te heersen zonder macht.**
3. Voordat Hij om ons ging lijden, heeft Hij aan't gebod voldaan,
liet Hij zich het maal bereiden: toen bood Hij ten overstaan
van zijn broeders, voor hun scheiden, zich als brood ten leven aan.
4. **'t Woord van God in 't menslijk leven heeft de dood voorgoed gestuit;
in zijn handen opgeheven, spreken brood en wijn dit uit.
Slechts 't geloof is het gegeven te verstaan wat dit beduidt.**
*Daarna knielen allen.
De ciborie met de hosties wordt bewierookt
en de laatste twee coupletten worden gezongen.*
5. Laat ons vol ontzag vereren dit zo heilig Sacrament.
't is het teken van des Heren liefde in 't nieuwe testament.
Geen verstand kan ons die leren: zij wordt door 't geloof gekend.
6. **Laten wij de Vader prijzen, eeuwig zij de dank gebracht
aan de Zoon om zijn verrijzen, aan de Geest die 't leed verzacht:
altijd blijft ons loflied rijzen voor de liefde en haar macht.**

*Na deze lofzang haalt de priester, met assistentie van de misdienaars, het
altaar leeg.*

Ondertussen wordt uit Psalm 22 voorgelezen.

Vervolgens leest de priester het evangeliegedeelte

Matteüs 26, 30-46a of Johannes 14, 15-31

*Met deze lezing is de dienst geeindigd;
de zegen wordt niet gegeven en er wordt geen slotzang gezongen.*

Allen gaan in stilte heen